MSX BYTES
jaargang 1 - nr. 5
Abonnement (10 nrs) f 20,00
losse nummers f 2,50

Uitgever : TIM-2
Postbus 668
2300 AR LEIDEN
Bankrelatie
NMB : 67.89.09.875
t.n.v. TIM-2
giro bank: 60.000

objectieve
PROMOTOR voor MSX

MAANDELIJKS NIEUWS MAGAZINE VOOR MSX GEINTERESSEERDEN, FREAKS EN FANATEN

De redactionele pennestreek

Iemand zou zich - gemotiveerd - kunnen afvragen: "Waar doen ze het als 'MSX Bytes' nog voor?". Is het vechten tegen de bierkaai? Of zijn ze bezig, als in een anachronisme, te vechten als DON 'MSX' Quichotte tegen windmolens?".

Het antwoord is echter op dit moment voor de geschiedenis nog niet vast te leggen. Toch doen we er aan! Want, "MSX heeft iets!!".
Het, MSX, zal ook wel in leven blijven, maar waar we iets aan willen doen, als MSX Bytes, is de kwaliteit van dat leven - voor vele MSX'ers. Doch, hoe doe je dat?

Enige tijd geleden las ik een opmerking van de heer Orlandini, voormalig president-directeur van de KLM. Hij heeft er jaren gewerkt, is langzaam opgeklommen en werd uiteindelijk de belangrijkste man. Hoe? Naar hij zelf zegt, volgens een algemene regel: "Door steeds je best te doen".

Frappant detail is, dat deze zelfde man op een haar na bij Philips een baan had kunnen accepteren. Saillante vraag: had Philips er dan slechter voor gestaan dan nu? Gezien de resultaten die Orlandini boekte, had Philips vermoedelijk de andere groten der aarde paroli kunnen bieden en ze zijn voorbijgestreefd.

Toen ik dit las, bedacht ik me, als vertegenwoordigster van MSX Bytes, voor MSX ook maar gewoon ons best te doen.

Met vriendelijke groeten,
Diane Vandions

Inhoud

In deze MSX BYTES:

DE MSX CONCURRENTIE

In feite is het onmogelijk, in de praktijk bloeit het ongelooflijk. Wat? De concurrentie op het gebied van MSX clubs, stichtingen, praatgroepen, technische platformen, beurzen, noem maar op. Typisch Nederlands, bijna Belgisch, met alle respect.

Nog maar nauwelijks is er op de redactie van MSX Bytes een brief binnengekomen van The Worlds's Greatest Entertainers (bij ons tegen relatief lage prijzen LEGAAL te bestellen), of er valt er weer een op de mat met als afzender MSX Gebruikersgroep, zonder nadere aanduiding, alsof het de enige zou zijn. Een paar dagen later ligt er een brief op je bureau van de Stichting MSX Nederland (voorgenomen i.o., dan wel). Kort daarvoor hadden we een gesprek met een hoofdredacteur van een MSX blad die voorstelde alle cracks op MSX gebied bij elkaar te halen en goede software te gaan schrijven. Idealistisch maar niet realistisch. En zo gaat het maar door.

Alleen, heeft dit niet al eens eerder plaats gevonden, zo'n dikke vijf jaar geleden, toen we nog maar nauwelijks wisten wat MSX was? Ja zeker. Willem Bos, van RAM, heeft toen geprobeerd met diverse importeurs en clubs een MSX platform samen te stellen. Persoonlijk ben ik twee keer op zo'n vergadering geweest - waar ook echt grote jongens bij waren - , en we hebben toen ook op een PCM SHOW een speciaal MSX Carrè van deelnemers gevormd en een echte MSX programmeer wedstrijd uitgeschreven (wie heeft eigenlijk die hoofdprijs in de wacht gesleept - een programmeursbaan voor het leven?).

Maar, het mocht niet lang duren. Zo zijn Nederlanders niet, zo is MSX niet, zo is ASCII niet, zo zijn onze importeurs niet. En vandaag zijn al die enthousiastelingen met diverse dolle en dwaze MSX plannen nog niet zo.

Ze hebben nauwelijks iets geleerd van het verleden. Bovendien ging het toen om een opgaande markt, en nu nog slechts wat gerommel in de vergeelde MSX marge. Of niet soms. En zeg nu niet dat ik niet van MSX hou, want dan heb ik er een voor u in gedachten! En m'n grote broer ook! Want waarom wind ik me anders zo rustig op over al dat gehannes.

Hier moet je gewoon beginnen, iets doen, en wie bij je op de tram springt, neem je mee, motiveer je verder en daarna kan er iets goeds uit voortkomen.
MSX Bytes pretendeert op deze plaats niet de wijsheid in pacht te hebben; maar degenen die we boven aanhaalden, hebben het zeker niet (vermoedelijk wel een te spekken portemonnaie).

→

Nog hebben ze geld om hun plannen te verwezenlijken, want over het algemeen bedelen ze - gecamoufleerd door mooie en soms spitsvondige beloften - eerst om geld, en daarna .....

Of ik weet hoe het moet? Dat leest u nergens; wel hoe het niet moet. Laat het over aan die paar die echt iets doen voor MSX en steun hen, dat is een goede zaak en versnipperd niet en laat bij die en gene een enigszins betrouwbare indruk achter. Al dat geplannensmederij van die Hollanders heeft bij ASCII in Japan ook niet veel zoden aan de dijk gezet. Degenen die dan wel wat zouden kunnen bereiken daar wordt het er slechts moeilijker gemaakt.

Maar ja, volgende week ligt er toch weer een nieuwe concurrerend initiatief op m'n bureau. Ik weet alleen nog niet van wie nu weer .....

Diane Vandions

DE TIJDSCHRIFTEN

We vermelden ze in alfabetische volgorde, nemen ze door en pakken eventueel belangrijke zaken er uit. Het betreft hier tijdschriften die u (in het algemeen) in de losse verkoop kunt aantreffen. Wanneer MSX bytes signaleert dat op significant slechte wijze wordt bijgedragen aan het imago van MSX, of de normen van openbare orde worden overtreden, zal er van die uitgave of dat tijdschrift geen melding (meer) kunnen worden opgenomen.

C.U.C. journaal 34/35
De extra dikke Software Omnibus '90/'91 was net te laat uit voor een uitvoerige beschijving. Wat wij er van konden zien gaf aan dat er veel MSX listings in voorkwamen met daarnaast veel artikelen voor MSX en MS-DOS.

ELEKTUUR
Publiceert regelmatig interessante en goed toepasbare MSX ontwerpen.

HCC Nieuws Brief
MSX? Niet veel. Maar hoop doet leven.

MSX Club Magazine uit België
Brengt regelmatig opmerkelijke zaken inzake MSX op papier

MSX Forum, ook uit België
Een Frans-talig blad. Uitgegeven door hobbyisten die een uitgave het licht doen zien wanneer er voldoende kopij voor is.

SOFTWARE gids
De nieuwe naam voor de oude de MSX gids. Alleen spelbeschrijvingen, ook MS-DOS.

MSX info '90
Waar blijft het volgende nummer?

MSX magazine
Zelfstandig geworden onder hr. Witkop.

MSX MOZAIK
Geen nieuwe ontvangen op de redactie.

Onbekend
is onbemind. Hebben we u niet vermeld? Stuur uw tijdschrift, club magazine, of hoe het ook noemt, naar onze postbus en komt u een volgende keer de bespreking ervan tegen.

BPUT/BGET

Krachtige nieuwe MSX BASIC opdrachten

Onder de noemer BPUT/BGET vallen 6 krachtige nieuwe BASIC opdrachten. Alle zijn ze er op gericht de magische MSX BASIC grens van ca. 28 kb te doorbreken, zodat we met deze opdrachten ook het overige RAM in onze MSX computer kunnen bereiken. Meestal treffen we in een MSX-1 machine ten minste 2 banken van 32 kb RAM aan, waarvan MSX BASIC slechts in een bank werkzaam kan zijn.

In MSX-2 machines is dit nog erger, omdat we hierin dikwijls 128 kb RAM aantreffen, en daarvan met BASIC eveneens slechts weer ca. 28 kb kunnen gebruiken. Dit is een flinke beperking, vooral voor degenen die grotere programma's willen schrijven.

In wezen stellen de BPUT/BGET opdrachten geen grens meer aan het door BASIC te bereiken RAM. Deze 32 tot meer dan 192 kbyte extra RAM, zijn nu te adresseren met twee opdrachten en te bewerken met vier extra opdrachten:

- BPUT plaatst een string expressie in het ongebruikte aanwezig RAM,
- BGET leest een string expressie uit het (gewoonlijk) ongebruikte RAM,
- BSWAP wisselt de inhoud van twee plaatsen,
- BRENUM hernummert de data strings in het BPUT/BGET geheugen,
- BCLEAR wist de gegevens uit het extra geheugen,
- BFRE geeft informatie over de vrije en beschikbare extra RAM.

Dit klinkt eenvoudig, doch er gaat een geweldige kracht uit van de nieuwe BPUT en BGET instructies. Natuurlijk gebeurt dit niet zo maar vanzelf. Ten einde deze mogelijkheid te creëren is een machinetaal routine nodig. Deze treft u aan in de TIM-2 Bestel Service. Er is voorzien in twee versies, een voor MSX computers met memory mapper en een voor machines zonder memory mapper. Dus ook standaard MSX-2+ machines kunnen nu onder BASIC alle aanwezige RAM benutten.

De op dezelfde diskette geplaatste tekstverwerker SPECHT en database (met rekenfaciliteiten) OCTOPUS maken van de BGET/BPUT routines gebruik. We zouden beide programma's kunnen vergelijken met Wordstar en dBase, maar dan in BASIC. Uiteraard boeten de programma's daardoor iets in wat snelheid betreft, doch met een 6 MHz printje zit u weer op volle toeren.

In de volgende MSX Bytes gaan we nader op deze materie in.

D.V.

HET VERHAAL van EEN SOFT- en HARDWARE BEDRIJF

MSX-Interactive

Eerst maar enige uitleg. MSX-Interactive is een afdeling van de Stichting GREEN, het voormalige Sparrowsoft. Door omstandigheden was het niet mogelijk de naam Sparrowsoft, noch Green B.V. te handhaven. MSX Bytes heeft enigszins een inzicht in de ontwikkelingen in e.e.a. en kan zich dan ook verenigen met de nieuwe opzet van de stichting GREEN in de vorm van MSX-Interactive.

Vooral daar MSX-Interactive zich blijft inzetten voor MSX, is dit voor de lezers van MSX Bytes van belang. De volgende informatie kan dan ook worden vrijgegeven met de achterliggende gedachte dat e.e.a. correct zal worden afgewikkeld.

Via de overname van de failliete boedel van Sparrowsoft heeft de Stichting Green het eigendomsrecht verkregen over diverse hard- en software. De meeste actieve mede-werkers van Sparrowsoft zijn ook weer actief in MSX-Interactive, hetgeen niet geheim behoeft te zijn. Sparrowsoft vervulde een voortrekkersrol bij het ontwikkelen van progressieve MSX hardware-ontwikkelingen, zoals de SCSI harddisk voor MSX, een 512 kb memory mapper en een MSX-2+ VDP inbouw unit. Ook zorgde het er als eerste voor dat MSX-2+ en MSX-DOS 2.20 naar Europa kwamen. Maar ja, een inmiddels befaamd, en berucht, Duits bedrijf deed Sparrowsoft de das om. Maar niet slechts Sparrowsoft had problemen met dit Duitse bedrijf. Dat de redactie van MSX Computer Ma-gazine (MCM) opnieuw (alleen om financiële redenen?!) met dit bedrijf in zee is gegaan, en haar lezers niet heeft ingelicht over de vreemde praktijken van dit Duitse be-drijf, is een zeer kwalijke zaak. MSX Bytes heeft zich dan ook tegenover MCM in harde bewoordingen haar ongenoegen hierover geuit. MCM blijkt echter ongenaakbaar, hetgeen MSX, noch haar alternatieve hoofdredacteur, niet direct in een aantrekkelijk daglicht plaatsen.

Wat MSX-Interactive betreft, zij zouden graag hun dank doen uitgaan naar het C.U.C., de Stichting Code, Intra electronics, Q-print, N.D.S., en de vele MSX gebruikers-groepen voor hun steun en positieve samenwerking. Een gematigd optimisme i.v.m. verdere ontwikkelingen van MSX in Nederland en omliggende landen kan hierdoor toch wel worden tegemoet gezien. Vooral ook omdat MSX Bytes zich via nieuwe kanalen voor MSX blijft inzetten.

Het adres van MSX-Interactive is: Postbus 1, 8493 ZN TERHERNE. Indien u belangstelling hebt voor de volgende artikelen, kunt u deze via dit postbusnummer bestellen.

- SCSI Fujitsu harddisk voor MSX met 45,7 Mbytes a f 999,00; inbouw inbegrepen. De externe versie met ingebouwde voeding kost f 1199,00
- de bijbehorende 100% SCSI compatible interface kost f 150,00 en wordt compleet in behuizing geleverd. E.e.a. wordt gewaarborgd door het Western Digital SCSI BUS ontwerp, de WDC33C93bic chip met alle features van ARBITRON, DISCONNECT, RECONNECT, PARITY, enz. Dit leidt tot een overdrachtssnelheid van 4 Mb/sec. volgens de ANSI SCSI X3T9.2 specificaties. Met een te leveren voorraad van enkele honderden exemplaren dient u er wel snel bij te zijn.
- Liefhebbers van een memory mapper met 512 kb 100 ns DRAM, de WBM 512, kunnen deze bestellen tegen de prijs van f 199,00 met goud contacten en in behuizing. Op het ogenblik zijn de prijzen van de RAM chips zeer laag, vandaar.
- Wat software betreft, u kunt nog even terecht voor een billijk pakket Pascal80, Nevada Cobol, C+ en DEVPACK80 v2, voor f 20,00 per stuk. Alle vier samen voor f 60,00.

Op welke beurs u ze kunt ontmoeten, is nog niet bekend. Maar via MSX Bytes of het bovengenoemde adres kunt u MSX Interactive steeds bereiken.

D.V.

TELETEKST DECODER voor MSX

In de vorige editie van MSX Bytes kondigden wij het reeds aan, maar op de Firato zagen wij een complete versie van de Teletekst decoder voor MSX. Net als de MS-DOS versie is deze ontwikkeld voor P. Bosma (hardware) en H. Vosman (software).

Op de Firato - *was er toch nog iets nieuws te zien* - stond de decoder samen met zijn PC broertje op de NOS-stand. Het hardware deel van de decoders is overigens vrijwel gelijk. De software is voor MSX geheel herschreven. De huidige versie zou moeten werken op MSX-1 en -2. Waarbij de aanwezigheid van een memory mapper de mogelijkheden enorm doet toenemen.

De huidige versie is uitgetest op een Philips VG 8235, maar zou moeten draaien op alle MSX machines. Op een 8280 gaf het geen probleem. De SVI.738 gaf steevast de melding dat hij niet genoeg geheugen had, maar daar gaan we nog achterheen. Op een MSX-2 machine hebt u buiten de decoder, het signaal van de zender waar u de teletekst informatie van wenst, de tweede joystick poort nodig. U hoeft niet in het bezit te zijn van een TV die Teletekst kan ontvangen.

Via het toetsenbord kan na het aansluiten van de decoder en opstarten van het programma TELENEW, als met de afstandsbediening van uw TV, de pagina's geselecterd worden door het betreffende nummer in te geven. Vervolgens is de pagina te printen (verschillende typen printers en zelfs de MSX-plotter) of op schijf te bewaren.
Beschikt u over een MSX-2 met naast de 64 kbyte nog eens 32 kbyte ergens in een memory mapper dan, kunt u tot 32 pagina's opbergen in het geheugen, en die weer oproepen. Met de speciale Nieuws optie leest het programma ook subpagina's. Bij de BASICODE pagina 420 kan het getoonde programma worden ingelezen en vervolgens geconverteerd worden naar een normaal Basic programma.
Bij het programma wordt op disk de documentatie geleverd. De online help is zeer passend ondergebracht als een teletekst pagina op diskette.

Wij hopen dat binnenkort op de diskette ook de INI files, waar de geheugen configuratie wordt beschreven, voor andere MSX machines worden gezet. Dit is nog een kwestie van tijd. Net voor de Firato was alles gereed gekomen. Al met al een zeer nuttige uitbreiding voor uw MSX. De prijs is f 349,00. U kunt de MSX decoder via TIM-2 bestellen.

M.B.

MSX Computer Clubs. firma's, e.d.

Dat zijn er nogal wat in ons ook in dit opzicht nogal verdeelde landje. Maar niet alleen clubs, er houden zich ondanks alles een hele boel firma's met activiteiten gericht op het MSX front bezig. We geven u van deze een lijst en voor zo ver mogelijk de activiteiten en aangeboden artikelen. Natuurlijk houden wij ons aanbevolen voor uw nadere informatie, die we er aan toe zullen voegen in de volgende MSX BYTES's.

de firma's

BRIDGESOFT
Koedijklaan 17
1406 KX Bussem

Heeft nog enige MSX-2 programma's voor bridge op de MSX machine te verkrijgen.
Nu ook bij TIM-2 te bestellen.

C.U.C. comp.hobby club
Postbus 202
2300 AE Leiden

Weliswaar geen zakelijke onderneming, maar de Lezers Service van deze club kent zijn weerga niet aan soft- en hardware ontwikkelingen.

De C.U.C. BASIC BPUT/ BGET routines maken 192K bereikbaar voor BASIC, de C.U.C. Assembler is prijsgunstig, 80 kol. voor MSX-1 (BASIC & CP/M), morse/telex decoder, dual temp. meter, enz., enz.

FILOSOFT
Oosterkade 9
9711 RS Groningen
Tel. 050-137746

Deze firma meldde MSX bytes reeds jaren een uitgebreid MSX assortiment software op de markt brengt. O.a. Delta BASIC, Diskit, educatieve software.

Interware
Jeanne d'Arclaan 116
1183 BC Amstelveen

Ledenadministratie op diskette, compleet muis gestuurd, onder de naam LIDAD. Draait onder MSX-2 DOS. Vooruitprijs f 38,50 incl. verzendkosten. Op komst is een CAD-programma waarmee stambomen van mensen en dieren kunnen worden opgezet. Wij zullen van beide programma's recensies plaatsen.

LOGO centrum EDE
Annadal 96
6715 JC Ede

MSX Centrum,
Witte de Withstraat 22a,
1057 XG Amsterdam
Tel. 020-167058

Een van de laatste ondernemingen die zich bezighouden met het MSX gebeuren. De enige firma waar u in Nederland een echte MSX-2+ machine kunt kopen. Wij zagen hun aanbieding van f 995,-- voor een MSX-2+ machine.

MSX Interactive
Postbus 1,
8493 ZN Terhorne

De voortzetting van Sparrowsoft, zie het artikel elders in het blad. Zij brengen bijzondere hardware met daarnaast de nodige software.

New Dimension software
Postbus 247,
3840 AE Harderwijk
Tel. 03410-26017

Voor spellen en hardware timmeren zij hard aan de weg. De nieuwe spelling checker, DOS 2.20, enz.

SUCOM/MSX LINE,
Kartuizersvest 109,
2500 Lier (Belgie)

Bijna alles op het gebied van MSX-2(+) en de standaard MSX benodigdheden. Men spreekt er met kennis van zaken.

TIME SOFT
Beukenweg 7,
1092 AX Amsterdam
Tel. 020-6659393
Vraag hun Computer Thuis krant aan voor hun assortiment artikelen.

De clubs

Computerclub Swalmen
Rieterweg 32
6071 BJ Swalmen

Computerhobby club C.U.C.
Postbus 202
2300 AE Leiden

GENICS Inc.
Kerkstraat 39
8471 CE Wolvega

G.G. Leek e.o.
Oldenoert 50
9351 KP Leek

MSX Avengers Doetinchem
Postbus 24
7038 ZG Zeddam

MSX club Gouda
Middelblok 159
2531 BM Gouderak

MSX gg Nijmegen
Singendoncstraat 19
6521 BE Nijmegen

MSX gg Oud-Bijerland
Postbus 1276
3260 AG Oud-Bijerland

MSX gg Tilburg.
Borculolaan 35
5043 ZP Tilburg

MSX groot Den Haag
Loosduinsekade 490
2571 CM Den Haag

SGGA - Systeem gg
p/a De Stolp
Violierenplein 101
7329 DR Apeldoorn

Stichting CODE
Wingerd 33
5374 AN Schayk

Buitenlandse clubs

Mechelse Computer Vereniging
Kl. Nieuwendijkstr.17
2888 Mechelen
België

MSX Link Int.
11, Ayscough Ave.
Spalding, PE 2 QB
Engeland
Mega Club MSX
108, Rue Marceau
59280 Armatieres
Frankrijk

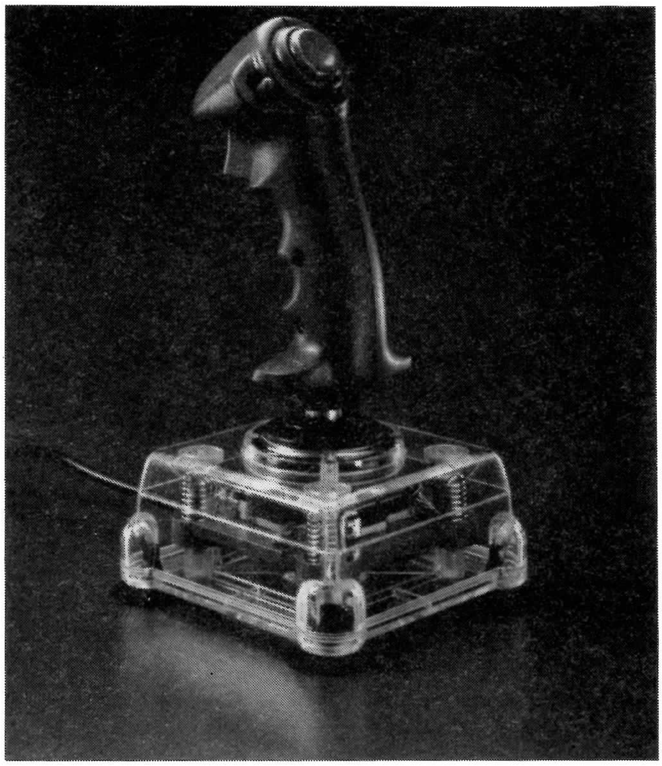
ENI
Apdo. de Correos 22.030
08080 Barcelona
Spanje

Stuurt u ons ook uw club orgaan met adres.

Nieuwe joysticks

Het uiterlijk van joysticks begint steeds meer op futuristische ontwerpen te lijken. Bijgaand treft u twee zwart/wit afdrukken aan van enkele joysticks die wij bedoelen. De kleurenfoto's waren beslist indrukwekkender.
Deze speelknuppels worden geleverd door Electronics Nederland B.V. te Amsterdam, doch u zult ze inmiddels reeds in de winkels (V&D en DIXONS) kunnen aantreffen. De prijzen zijn ons nog niet bekend en evenmin of ze direct op een MSX computer kunnen worden aangesloten. Zo niet, dan zullen wij in de volgende MSX Bytes de benodigde modificatie trachten te publiceren.

Alleen 6 MHz, en NIET sneller

Er zijn 7 MHz projecten in omloop en in een geval hoorden we reeds van een 8 MHz versie die zou draaien.

Ok, met geluk gaat alles. Maar, pas op, er zit een addertje onder het gras. De door de fabrieken gebruikte componenten zijn van een kwaliteit die op max. 5 Mhz zijn berekend. Uiteraard zit daar een tolerantiefaktor in. En dan is 20% al zeer ruim (van 5 naar 6 MHz is 20%).

Met veel technische inventiviteit blijkt het (beschermde!) C.U.C. 6 MHz project nu op iedere MSX computer goed te functioneren.

Dit dient zo te blijven, want de interne warmte ontwikkeling in de IC's bij nog hogere snelheden gaat ten koste van het leven van de IC's in de gehele computer (uit de praktijk reeds problemen vernomen). D.V.

Die ene laatste MSX-2 computer

Die wordt nog geleverd door Sony. Alleen, u zult er diep voor in uw beurs moeten tasten, want de prijs van ca. f 4000,-- is niet gering. Had Philips de NMS 8280 met aansluiting voor video camera en super imposing, deze Sony is minimaal zo goed. Bij Sony kunt u deze HB-G900P derhalve alleen maar bestellen via de afdeling INDUSTRIAL. Het is dus een professionele of industrie machine. Bovendien is het de machine waaruit men ongeoorloofd het snellere drive ROM kopieert voor de eenvoudiger Sony machines. Dit laatste is een kwalijke zaak, maar MSX Bytes heeft er voor u iets aan gedaan. Zie de Bestel Service elders in dit magazine.

De folder spreekt van een AV computer, waarbij de A staat voor Audio en de V voor Video. Door deze twee uitgebreide mogelijkheden is het een computer die zeer geschikt is voor animatie. Dat hij als stuurcomputer voor beeldplatenspelers kan fungeren en audio signalen kan schakelen, spreekt vermoedelijk vanzelf. De HB-G900P wordt geleverd met software onder het nummer HBW-G900P (Multitelopper). Deze maakt het gebruik van de computer, de ingebouwde digitizer, geluidsgenerator en de videofuncties via icoon menu's en een track ball niet al te moeilijk om onder de knie te krijgen.

Het bovenstaande is beslist geen recensie of test van deze super computer. U dient het te zien als een summiere beschrijving van de laatste Nederlandse versie MSX computer die er nog op de eigen markt te koop is. Voor zakelijke doeleinden heel geschikt, voor thuisgebruik iets aan de prijzige kant. Maar ja, als je je hart er op hebt gezet, kun je maar alleen nog zeggen: beter duur dan niet te koop. M.B.

MSX bytes
the triceps
for MSX

Bericht van Stichting Green afdeling MSX-interactive.

Beste MSX gebruiker,

Omdat wij als Stichting nog weinig van ons hebben laten horen, proberen wij u als consument wat inzicht in ons reilen en zeilen te geven. De Stichting heeft via overname van de failliete boedel van Sparrowsoft het eigendomsrecht verworven op de voorraden en de rechten op de diverse soft en hardware. Het is geen geheim dat mensen die vroeger bij de activiteiten van Sparrowsoft betrokken waren, dit nu ook weer bij de Stichting zijn. Dit is ondanks het faillissement van Sparrowsoft geen slechte zaak. Men moet niet vergeten dat Sparrowsoft voor MSX een duidelijke voortrekkersrol gespeeld heeft. Zo heeft men zich met diverse ontwikkelingen zoals een SCSI harddisk interface, een 512Kb memory mapper en MSX2+ VDP inbouw als eerste beziggehouden, ook heeft zij er als eerste voor gezorgd dat er MSX2+ en MSXDOS2.20 naar Europa kwam. Helaas heeft de tot twee maal toe geplaatste en door de rechter verboden advertentie van een duits computerbedrijf Sparrowsoft uiteindelijk de das omgedaan. Dit alles overigens berustte volgens de MCM red. op een vergissing, jammer genoeg vond zij het als redactie niet de moeite waard de lezers op deze vergissing te wijzen.

De Stichting biedt op dit moment de volgende zaken te koop aan:

- Een SCSI FUJITSU harddisk van 45,7Mb tegen de prijs van f.999,– inclusief inbouw, er is ook een externe versie met ingebouwde voeding en deze kost f.1199,– .(zie de advertentie in het C.U.C. blad)
- De bijbehorende SCSI interface wordt compleet in behuizing geleverd voor slechts f.150,–. Deze interface is in tegenstelling tot andere berichten wel 100% SCSI compatibel. Dat kan ook moeilijk anders daar het ontwerp gebaseerd is op Western Digital SCSI BUS controller chip WDC33C93Sbic die alle SCSI FEATURES zoals ARBITRATION, DISCONNECT, RECONNECT, PARITY enz. moeiteloos kan uitvoeren volgens de ANSI SCSI X3T9.2 speceficaties met een snelheid van tot vier MEGABYTE per seconde. In deze chip bevinden zich tevens 48–MA drivers die het mogelijk maken de chip direct op de SCSI BUS aan te sluiten. In de door ons overgenomen voorraad bevonden zich enkele honderden stuks! Wanneer en of er nog meer opnieuw aangemaakt gaan worden is nog niet bekend, wees er daarom snel bij.
- De WBM 512 memory mapper met een halve megabyte (512KB) wordt wel weer opnieuw aange-maakt, de prijs nu nog maar f.199,– en dat is inclusief goudcontacten, behuizing en 100ns dyna-mische rams. Deze lage prijs is mogelijk door een scherpe daling van ram chips op de wereldmarkt, de kans dat deze weer gaan stijgen is niet ondenkbeeldig en dus raden wij aan om ook hier snel te reageren.
- Ook zijn er nog een groot aantal HI-SOFT computertalen pakketten, er is nog Pascal 80, Nevada Cobol, C+ en het DEVPACK 80 v2. Deze talen worden nu voor f.20,– per stuk te koop aangeboden, neemt u ze alle vier dan kost dat slechts f.60,–

Wij weten nu nog niet waar en wanneer wij acte de presence geven, maar mocht u ons ergens treffen dan weet u nu in ieder geval wie wij zijn.

Het is (nog) niet mogelijk om ons telefonisch bereiken, wel kunt u schrijven naar:

- STICHTING GREEN afdeling MSX-INTERACTIVE, postbus 1, 8493 ZN Terherne.

CONTACT met SONY

De disk ROM en MSX-2+

Onlangs had ik een vrij lang en uitvoerig gesprek met een vertegenwoordiger van Sony Nederland. De onderwerpen die aan de orde kwamen, waren de reeds in eerdere uitgaven van MSX Bytes beschreven onderwerpen m.b.t het kopiëren van de snelle Disk Rom uit de SONY 900 en de mogelijkheid dat Sony MSX-2+ machines naar Nederland laat komen

Zoals reeds vorige maal door Sony gemeld is, blijft het kopiëren van de disk ROM een illegale handeling. Dit geldt tevens voor andere ROM's in een computer. Bij Sony, of via TIM-2, is het wel mogelijk een originele 'snelle' disk ROM te bestellen. Het inbouwen van die ROM schept echter een probleem.
Volgens de wet is een producent aansprakelijk te stellen voor schade die veroorzaakt wordt ten gevolge van het niet goed functioneren van zijn produkt. Daarbij wordt wel gesteld dat het produkt in de originele staat dient te zijn. De aansprakelijkheid vervalt als het produkt door anderen dan de daartoe bevoegde personen is gerepareerd of gemodificeerd.
Laat men zijn machine wijzigen door het inbouwen van die ROM of bijv. de C.U.C. 6 MHz print, dan is de fabrikant niet meer aansprakelijk te stellen voor schade t.g.v. het niet goed functioneren van dat produkt.
Nu zult u zeggen: ik vraag aan Sony of zij de snelle disk ROM er voor mij inzetten.

Jammer.
Sony heeft op een bepaald moment de snellere disk ROM ontwikkeld en hem getest op de Sony 900. Vanuit Japan is nooit het bericht gekomen dat de snellere ROM goed zal functioneren op oudere machines. Daarom zal Sony Nederland de snellere ROM er niet voor u inzetten. Het gaat zelfs verder. Biedt u een omgebouwde machine ter reparatie aan bij sony dan zullen zij, indien de fout mogelijk uit de hoek van de diskcontroller komt, de machine eerst in de originele staat terugbrengen voordat verder naar het euvel gezocht zal worden. Om bovenstaande reden geeft Sony ook geen licentie uit voor het inbouwen van de snellere disk ROM.

Maar mijn machine is al een paar jaar oud, garantie heb ik niet meer, dus die produkt aansprakelijkheid maakt mij niets meer uit. U bent de wat trage disk gewoon moe. Er is nog hoop (legale dan). Wij zijn nog met Sony in gesprek de ombouw op een zo verantwoorde wijze te laten verlopen. U dient wel te realiseren dat Sony bij een mogelijke reparatie de snelle ROM kan vervangen door de originele.

Waarom verkoopt Sony wel de losse onderdelen. Heel eenvoudig. Zodra er bij Sony gevraagd wordt naar een willekeurig onderdeel zal getracht worden die onderdeel ook naar Nederland te halen. Een kwestie van service. Waar men het voor wenst te gebruiken, is voor Sony niet zo belngrijk. Om die reden is het dus mogelijk dat een bedrijf originele Sony onderdelen gebruikt voor het ombouwen van Sony MSX-2 machines naar MSX-2+. Maar of het na ombouw blijft werken ? Sony zal het niet garanderen en bij een ter reparatie aangeboden machine geldt het zelfde als eerder vermeld.

Waarom haalt Sony dan geen complete MSX-2+ machines naar Nederland ? Het simpel, importeren van een machine is niet zo'n probleem. Maar het op de markt brengen van een machine (of welk apparaat dan ook) brengt met zich mee dat daarvoor service verleend dient te worden. Naast de machines zelf moet de firma geld en tijd steken in onderdelen en opleiding van mensen. Voor MSX-2+ machines ziet de directie dat niet zo zitten. Daar komt natuurlijk ook nog eens bij dat er geen echte europese versie van de machine in het verre Oosten wordt geproduceerd.

Onze contact persoon zelf vindt dat eigenlijk wel jammer. Met ons is hij de mening toegedaan dat een MSX-2(+) machine een zeer goede en vriendelijke (qua bediening) machine is. Maar ja, totdat dit wat verder in de organisatorisch ladder van een aantal computer fabrikanten doordringt moeten wij ons nog even 'behelpen' met onze trouwe MSX-2 of MSX-1 machine.

M.B.

MSM zelfstandig

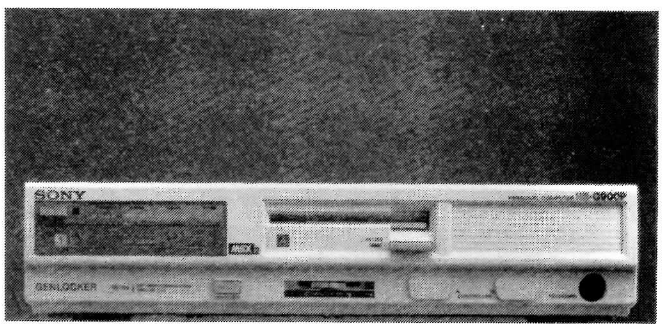
Durfal of zelfvertrouwen?

Je moet maar lef hebben. De MSX markt is een welhaast afgebakende markt geworden. Er komt niets meer bij, er gaat alleen nog maar af. Wat er overblijft leeft inderdaad, maar niet volgens algemene regels. Het is een versnipperde markt waarvan je zeer moeilijk kunt pijlen welke kant je dient te gaan om er brood uit te halen.

Toch heeft de heer Witkop gemeend een compleet tijdschrift over te kunnen nemen van uitgeverij Tijl. De laatste was er misschien commercieel niet meer in geïnteresseerd (ondanks een vrij hoge overname-vraagprijs), de nieuwe eigenaar moet een dapper persoon zijn, ambitieus en niet voor een kleintje vervaard. Immers, in het kleine MSX wereldje, dat welhaast alleen uit Nederland bestaat, en waarin advertenties nog maar nauwelijks binnen te halen zijn en prijsvragen een matigheid opleveren, zou je met een nieuw tijdschrift voor MSX in ieder geval niet meer beginnen. Tenzij er iets opmerkelijks gebeurd (loop 1991?).

Jammer toch dat HSH opnieuw een vinger in de pap krijgt. Wij hebben daar op historische gronden wel bedenkingen tegen, want wat doet HSH in Europa anders dan sommigen het leven moeilijk maken. Terecht of onterecht, waar er twee kijven, hebben er twee schuld. Of MSM moet de commerciële hardwarekant opgaan en daarvoor een partner gezocht hebben. Was MSM niet een MSX computer magazine?

Dan Struyve

MSX SOFTWARE HOEK

Willekeurige getallen oproepen is met een computer geen punt meer. Met RND is heel wat te bereiken. Een handicap kan onder bepaalde omstandigheden zijn, dat er in een willeleurige getallen reeks dezelfde getallen een aantal keren voorkomen, terwijl dit niet wenselijk is.

```
100 REM - RND getallen
110  CLS
120  Q=RND(-TIME): B=0
130  A=INT(RND(1)*99)+1
140  PRINT A; " ";
150  B=B+1
160  IF B<>100 THEN GOTO 130
170 END
```

Wat u op het scherm ziet zijn weliswaar 100 getallen (tussen 0 en 101) door elkaar, maar een aantal er van zijn wel het zelfde. Niet ieder getal komt slechts een maal voor.

Ons programma zal er dan voor dienen te zorgen, dat eenmaal gegenereerde getallen niet nog een keer worden gegenereerd. De bedoeling van het onderstaande programma is dan ook een reeks willekeurige getallen op te roepen die uniek zijn in die reeks van 100, dus slechts een maal voorkomen.

```
100 REM - niet identieke RND getallen
110  Q=RND(-TIME): DIM M(100)
120   FOR A= 1 TO 25
130    M(A)=INT(RND(1)*100)
140    IF A=1 THEN 210
150    H=0
160     FOR B= 1 TO A-1
170      IF M(A) <> M(B) THEN 190
180      H=1: B=A
190     NEXT B
200    IF H=1 THEN 130
210    PRINT M(A);
220   NEXT A
230 END
```

We geven toe, het is niet direct de meest transparante listing, maar hij werkt. Voor volgende keer kunnen we eens zien het iets eenvoudiger te doen. Maar, bijdragen van u, hoe u het gedaan zou hebben, zijn natuurlijk van harte welkom.

SOFTWARE voor MSX

Is er nog software te krijg voor MSX-1/2(+) computers? We gingen eens voor u neuzen en kwamen de volgende zaken tegen.

CP/M Plus
Het volwaardige en professionele besturingssysteem voor MSX-2 machines met memory mapper. Het stelt u in staat professionele software te draaien en duizenden utilities die er in de public domain sfeer rondgaan. Verkrijgbaar het C.U.C., dat de alleen vertegenwoordiging voor Nederland en België heeft. Wij vernamen dat men detaillisten zoekt, die het pakket in voorraad willen nemen.

Het MicroPro pakket
Met daarin Wordstar, enz. Deze programmatuur draait onder CP/M en is derhalve een welkome aanvulling op het CP/M Plus operating systeem. Verkrijgbaar via de zelfde computer stichting.

Diversen
Op de diverse beurzen komen we ook nog regelmatig softwarepakketten en boeken tegen over MSX. Daarnaast levert Time Soft uit Almere MSX artikelen, en MK Public Domain adverteert regelmatig met MSX software, terwijl zij er ook dikwijls mee op beurzen te vinden zijn. A.G. Software zond ons een catalogus en de firma Interware te Amstelveen is ook op MSX gebied nog steeds actief.

Zie ook in de rubriek elders waarin MSX software leveranciers worden genoemd met naam en adres.

Megaroms
Over de spelen in megarom cartridges zullen we maar zwijgen. Veel gevechten en mooie dames. Maar of je daar nu een MSX-2+ voor moet kopen?! We willen MSX nog steeds bezien als een hobby computer en goede spelen zijn dan wel niet uit den boze maar andere zaken genieten toch wel de voorkeur.

Informatie gezocht
Wij ontvingen diverse nieuwe catalogi en clubuitgaven. U treft ze in deze uitgave van MSX bytes aan.
Biedt u ook aan? Stuur uw catalogus of clubblad naar TIM-2, Postbus 668, 2300 AR LEIDEN.

TIM-2 BESTELSERVICE

A. LOSSE BLADEN		
A.1	MSX Bytes 1, 2, 3 en 4 samen	f 6,00
A.2	Losse nrs. 1, 2, 3 of 4 a	f 2,50
B. ABONNEMENTEN		
B.1	Abonnement MSX Bytes p.j.	f 20,00
B.2	Voor C.U.C. leden	f 12,50
C. SOFTWARE		
C.1	TIMSOFT CASM80 Z80 Assembler/disass	f 29,50
C.2	Genealogie programma	f 40,00
C.3	Modellenboek hiervoor	f 12,50
C.4	CP/M Plus (MSX-2(+)-Ned. handl.)	f219,00
C.5	MicroPro pakket (Wordstar,enz.)	f149,00
C.6	Bridge spelenderwijs	f 40,00
C.7	Basicode-3 vertaalprogr.	f 19,50
C.8	Basicode verzamelcassettes	f 9,00
C.9	BPUT/BGET, Specht en Octopus	f 27,50
D. TIMWARE		
D.1	Merk diskettes 3,5" (per 20 st.)	f 65,00
D.2	Teletext decoder incl. softw.	f349,00
D.3	Morse/telex decoder incl. softw.	f 99,75
D.4	80 kolommenkaart voor MSX-1	f 99,00
D.5	Sony disk ROM (de snelle)	f 97,50

Prijzen inkl. verzendkosten!! Schriftelijke bestellingen (cheque of postzegels bijvoegen) aan: TIM-2, Postbus 668, 2400 AR Leiden.